

Likabehandlingsplan samt plan mot kränkande behandling

FÖR STRÖMSBERGS FRISKOLA ÅR F-6 SAMT FRITIDSHEM

*Likabehandlingsplanen bygger på Diskrimineringslagen (2008:567)
samt Skollagen (2010:800). Uppföljning och utvärdering av planen
sker av EHT, skolpersonal samt elever.*

Planen gäller för: Läsåret 2025/2026

Planen har reviderats: 250905

Informationsägare: Malin Ekelöf

Syfte

Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas (Lgr22).

Likabehandlingsplanen på Strömsbergs friskola bygger på den värdegrund som gör skolan och fritidshemmet till en trygg plats, där alla möts med respekt för varandras olikhet och där vi tar ansvar för att alla ska känna sig lika värdefulla. Detta gäller i alla situationer mellan barn-barn, barn-vuxen, vuxen-vuxen. Denna plan är vägvisare för elever och vuxna, för att vi på bästa sätt skall fungera i gemenskap på vår skola och fritidshem. Planen bygger på kap 6 i Skollagen (2010:800) samt Diskrimineringslagen (2008:567).

Mål

- Att alla elever ska känna sig trygga, respekterade och delaktiga i verksamheten.
- Att alla elever känner att de får vara sig själva i en miljö som präglas av gott bemötande, gemenskap, respekt och tolerans för varje individ.
- Att alla elever känner att de har samma rättigheter och skyldigheter i skolan oberoende av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
- Att alla former av diskriminering, kränkningar och trakasserier aktivt motverkas.

Lagar

Skolans arbete mot kränkande behandling regleras i kap. 6 i Skollagen (2010:800). Där kan läsas att skolan är ålagd att arbeta målinriktat för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Detta genom att upprätta en årlig plan samt genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Skyldigheten att anmäla, utreda samt vidta åtgärder fastställs i 10 §.

Bestämmelser om förbud mm mot diskriminering finns beskrivet i diskrimineringslagen (2008:567). Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Definitioner:

Kränkande behandling

Ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet (Skollagen 2010:800).

Begreppet kränkande behandling tolkas brett. Det kan ske vid enstaka tillfällen men också systematiskt och återkommande. Det kan vara synligt men också dolt och subtilt. Det kan utföras av en eller flera personer och även riktas mot en eller flera personer. Ett barn eller en elev kan till exempel bli utsatt för kränkande behandling av personal eller av ett eller flera andra barn eller elever.

Exempel på kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiska handlingar som slag, sparkar och knuffar, men kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling kan också förekomma digitalt, till exempel på sociala medier.

De exempel som ges här är inte uttömmande utan det är viktigt att vara medveten om att kränkningar kan ske även på andra sätt. Bedömningen av vad som är kränkande behandling behöver alltid göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Diskriminering

Förenklat är diskriminering att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha sin grund i någon av de sju diskrimineringsgrunderna:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Det finns sex former av diskriminering: direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier samt instruktioner att diskriminera (Diskrimineringslag (2008:567)).

Organisatorisk ansvarsfördelning

Enligt 1 kap. 5 § skollagen ska var och en som verkar inom utbildningen främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Enligt 6 kap. 9 § får inte huvudmannen eller personalen utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Huvudmannen

Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i 6 kap. skollagen, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. Huvudmannen ska även se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka samt genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Detta genom att se till att en Likabehandlingsplan upprättas varje år med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande årsplan.

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Rektor

En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier som sexuella trakasserier. Rektor ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan anmälan görs.

Rektor ansvarar för att planen mot diskriminering och kränkande behandling upprättas varje år, att planen hålls aktuell, följs upp och finns tillgänglig på arbetsplatsen.

Rektor ansvarar också för att dokumentationen sker enligt gällande rutiner av händelser som kan betecknas som diskriminering eller kränkande behandling.

Till de elever som har utsatts för diskriminering eller kränkande behandling samt den som orsakat händelsen ska rektor se till stöd ges. Det är också rektors ansvar att se till att elevhälsan är delaktig i arbetet mot kränkningar, trakasserier och diskrimineringar.

Rektor ansvarar för att göra en anmälan till socialnämnden när det finns en misstanke om att ett barn far illa enligt 14 kap. 1§ socialtjänstlagen eller tar kontakt med polis för samråd och eventuell anmälan.

Skolan och fritidshemmets medarbetare

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier som sexuella trakasserier. Läraren, förskolläraren eller annan personal ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan anmälan görs.

Skolan och fritidshemmets personal ansvarar för kontakter med barnet eller eleven och vårdnadshavare, att informera dem om planen mot diskriminering och kränkande

behandling. De ansvarar också för att ge stöd och hjälp med att hantera situationer med anknytning till handlingsplanen samt för att diskutera och arbeta med frågor som rör värdegrund, bemötande, kränkningar, trakasserier och diskriminering tillsammans med barn och elever.

Främjande och förebyggande arbete

Främjande arbete

Syftet med det främjande arbete är att skapa en positiv, hälsosam, tillitsfull och trygg miljö för alla elever och personal på Strömsbergs friskola där alla våra elever har den största möjligheten att lära och utvecklas. För att uppnå detta behöver både personal och elever, i ord och handling, visa respekt för allas lika värde. Det främjande arbetet är ständigt pågående och bedrivs utan att något särskilt har hänt. Det utgör grunden för hela värdegrundsarbetet och för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Vi arbetar främjande genom att:

- ha en positiv inställning och förväntan på våra klasser och enskilda elever.
- vi tänker på hur vi organiserar våra elevgrupper så att alla elever kommer till sin fulla rätt och kan utmanas och utvecklas.
- vi vuxna bemöter varandra, våra vårdnadshavare och våra elever med öppenhet, tolerans och acceptans för varandras likheter och olikheter. Vi utvecklar ständigt detta genom självreflektion och samtal mellan kollegor.
- eleverna görs delaktiga i skolans verksamhet och kan delta i samtal om vilka värderingar som är viktiga att vårda.
- vara uppmärksamma på och aktivt ingripa vid uppkomna situationer som annars riskerar leda till en negativ upplevelse hos någon/några av de inblandade.
- ha tydliga överlämnanden kring varje elevs behov och förutsättningar vid stadiebyten, klassbyten och lärarbyten.
- vi har vuxennärvaro på raster, i korridoren och i/strax utanför omklädningsrum för att vägleda eleverna i det sociala samspelet.

Förebyggande arbete

Syftet med det förebyggande arbetet är att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Som grund för detta arbete ligger regelbundna kartläggningar. Målet är att genomföra förebyggande insatser med utgångspunkt i den egna verksamhetens identifierade styrkor och svagheter. Det förebyggande arbetet är en del av skolans systematiska kvalitetsarbete och ska involvera alla. Vi diskuterar kontinuerligt olika insatser för att förebygga de identifierade risker som finns på skolan i till exempel korridorer, klassrum och på

skolgården. Diskussionerna förs i olika forum beroende på hur akuta riskerna bedöms vara. I skyndsamma fall sker diskussionen i samband med morgonmöten eller följande veckomöten. På det viset kan insatser direkt omsättas i praktik från veckans första lektion med eleverna. I mindre skyndsamma fall förläggs diskussionerna till kvällsmöten eller studiedagar.

Vi arbetar förebyggande genom att:

- arbeta med värdegrundsfrågor vilka styrs av de behov som identifieras i verksamheten eller som uttalas av eleverna själva.
- vi har temadagar där vi låter eleverna jobba tillsammans i åldersblandade grupper. Vi jobbar med tex FN-dagen och Barnkonventionen där vi uppmärksammar olika kulturer.
- väl förankra ordningsreglerna på skolan hos elever, föräldrar och personal. De är kortfattat, tydligt och avgränsat formulerade för att vara enkla att åberopa när situationen kräver det och på det viset skapas trygghet.
- skolan informerar vårdnadshavare om identifierade risker/behov, både på och utanför skoltid. Det kan till exempel ske via mail, sms, samtal vid hämtning/lämning eller i samband med föräldramöten. Med den kunskapen kan vårdnadshavare även hemma föra en diskussion kring det skolan uppmärksammat och på det viset förstärks det förebyggande arbetet.
- i den mån det är möjligt kan skolan också vid behov initiera samtal/diskussion/dialog mellan skola och vårdnadshavare, samt vårdnadshavare emellan, för att ytterligare stärka det förebyggande arbetet.

Elevernas delaktighet samt kartläggning och analys

Som grund för det förebyggande arbetet på Strömsbergs friskola kartlägger vi vår verksamhets eventuella risker för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkningar eller andra hinder för elevers lika rättigheter och möjligheter. Elevernas delaktighet i upprättandet och uppföljningen av planen anpassas efter elevernas ålder och mognad. De kartläggningsmetoder vi använder är:

- utvecklingssamtal
- hälsosamtal hos skolsköterska
- klass- och elevråd
- EHT-möten
- morgon- vecko- och kvällsmöten
- skolans egen trygghets- och trivselenkät
- Skolenkäten från Skolverket
- trygghetsvandringar
- samtal med elever
- dokumentation av kränkingsanmälningar
- sociogram

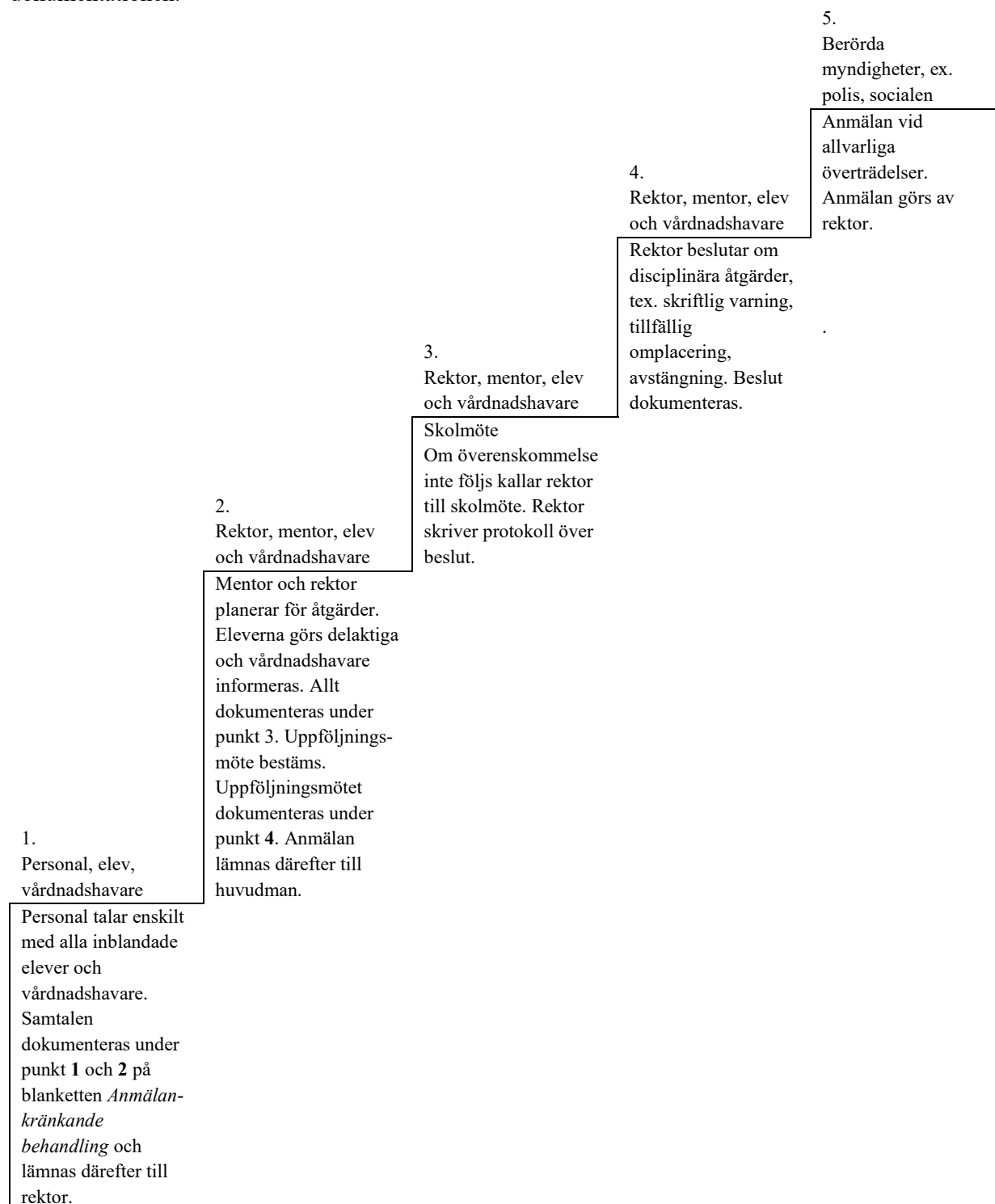
En analys av orsakerna till riskerna görs och mål sätts upp med konkreta åtgärder för att förebygga dessa. Detta dokumenteras i efterföljande årsplan.

Åtgärdande arbete

Personal som får kännedom om att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta skyndsamt till rektor. Rektor anmäler sedan i sin tur till huvudman. Huvudmannen är sedan skyldig att utreda omständigheterna kring de anmälda kränkningarna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Vårdnadshavare eller elev behöver inte själv göra anmälan till huvudman eller rektor utan det räcker med att någon i personalen görs uppmärksam på att barnet har upplevt sig kränkt.

Åtgärdstrappa

På Strömsbergs friskola följer vi vår åtgärdstrappa när vi utreder och åtgärdar diskriminering, trakasserier och kränkningar. Vi använder vår blankett *Anmälan- kränkande behandling* i dokumentationen.

Vid misstanke om att en personal utsätter ett barn eller en elev för kränkningar, trakasserier eller diskriminering ska utredningen skötas av rektor eller huvudman.

Mål för det förebyggande arbetet

För läsåret 2025/2026 har vi på Strömsbergs friskola identifierat två mål för vårt förebyggande arbete vad gäller diskriminering och kränkande behandling.

- **Eleverna ska uppleva en trygg miljö på skolan.**

Vi anser oss ha en god grundtrygghet som genomsyrar hela skolan. Eleverna leker med varandra årskursöverskridande och de fortsätter leka långt upp i årskurserna. De yngre eleverna tycker sig känna de äldre eleverna och söker sig gärna till dem. De äldre eleverna är hjälpsamma och omhändertagande, och oftast goda förebilder.

Trots detta förekommer det att yngre elever uttrycker rädsla för vissa äldre elever. Detta i samband med att de äldre eleverna lekt på ett utåtagerande sätt, som kan uppfattas som skrämmande samt att deras språkbruk inte alltid är så bra. Detta är något vi arbetar med genom att rastvakterna har extra koll samt att vi genom samtal med både de yngre eleverna och de äldre försöker skapa en förståelse för orsak och konsekvens. Vi har även samtal med hemmet angående språkbruket.

Vi har flera gemensamma aktivitetsdagar och aktiviteter så som temadagar, rastaktiviteter och rörelsedagar. Elevrådet anser att detta har gynnat klimatet på skolan och även vi tror detta är en av flera bidragande faktorer till vårt goda klimat. Vårt kollegiala förhållningssätt till värdegrunden är också en bidragande faktor, där vi alla har en samsyn på vilket klimat vi vill ha på vår skola. Vi avser att fortsätta detta arbete under läsåret.

Vi har, genom trygghetsenkäter och samtal med elever, identifierat några platser och tillfällen då elever uttrycker en otrygghet. En av dessa platser är duscharna i omklädningsrummen. Eleverna upplever att det känns utlämnande när andra står och tittar när man duschar. En önskan om skiljeväggar har framförts till ägaren av skolan.

En annan plats som eleverna har identifierat är matsalen. Framför allt känner de yngre eleverna en osäkerhet över att prova mat som de inte vet om de tycker om. Detta för att de inte vågar slänga maten. Vi jobbar med detta genom att hjälpa eleverna att ta lagom, berätta vad maten innehåller och uppmana dem att prova lite först för att sedan ta mer om de tycker om det.

Lyset på toaletterna tänds och släcks automatiskt och vissa av de små eleverna tar lång tid på sig vid toalettbesök. De upplever det obehagligt när lyset släcks.

Vår skolgård är inte inhägnad och det kör ibland tung trafik utanför. De buskar och träd som fanns som avgränsning till vägen har plockats bort och nya växter och träd har

planterats. Tills dessa växer upp finns inget som hindrar bollar att rulla ut i diket eller ut på vägen. Rastvakter behöver ha mycket uppsikt. I stora parken leker de äldre eleverna och lekarna där kan ibland gå över styr. Rastvakt och fritidspersonal försöker vara där så mycket det går men ibland behöver vi stänga av den delen av skolgården ett tag.

- **Eleverna ska möta varandra med respekt**

Kränkande behandling förekommer ibland på vår skola. Det kan handla om att man uttrycker sig nedvärderande om någons klädsel eller frisyr, eller att man utesluter någon vid bordet i matsalen. Eleverna i de yngre årskurserna har bestämda platser i matsalen. De äldre eleverna från åk 3 och uppåt har bestämda bord, men ej specifika platser runt borden. Vi anser att det är bra att få träna på att ta eget ansvar, men om det inte fungerar finns vi vuxna där och stöttar. Samtliga lärare äter tillsammans med eleverna.

Både på fotbollsplanen samt i King-rutan har det förekommit verbala kränkningar, detta i form av fula ord. Endast enstaka fall av fysisk kränkning har hittills förekommit. Eleverna riktar aldrig de verbala kränkningarna mot de vuxna.

För att motverka dessa kränkningar arbetar vi med följande punkter:

- Gemensamma regler
- Vardagliga ritualer- t.ex. hälsa på varandra varje morgon, tacka efter lektioner
- Går gemensamt till matsalen i matled
- Samling på morgonen där vi går igenom dagen
- Arbetar i blandade grupper
- Klassövergripande aktiviteter
- Samarbetslekar/övningar
- Kompismassage
- Hemlig kompis
- Kompisvecka

Vi kommer att fortsätta vårt arbete med dessa punkter men också intensifiera arbetet med värdegrundsorden. Kanske ta upp ett ord/begrepp i veckan på morgonsamlingen och prata om vad det betyder och hur vi ska vara.